

Förordning om harmonisering av bruttonationalinkomsten

2016/17:FPM108

Finansdepartementet

2017-07-17

Dokumentbeteckning

KOM (2017) 329

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om harmonisering av bruttonationalinkomsten till marknadspris ("BNI-förordning") och om upphävande av rådets direktiv 89/130/EEG, Euratom och rådets förordning (EG, Euratom) nr 1287/2003

Sammanfattning

Förslaget är en uppdatering av den befintliga förordningen. Uppdateringen innebär att hänsyn tas till den nya rättsliga grunden, det nya beslutet om egna medel och den lagstiftning som hänger samman med detta, ENS 2010, och Europeiska revisionsrättens rekommendationer i dess särskilda revision.

Regeringen stöder förslaget.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Bruttonationalinkomsten (BNI) används som grund för att beräkna den största andelen egna medel i EU:s budget. Genom rådets förordning nr 1287/2003 ("BNI-förordning") fastställs den statistiska grunden för att beräkna och kontrollera BNI-statistik för egna medel. Enligt kommissionen måste BNI-förordningen ses över av flera skäl. Ett nytt beslut om egna medel antogs i maj 2014 och trädde i kraft den 1 oktober 2016. I det beslutet anges det att medlemsstaternas BNI för beräkning av egna medel ska fastställas i enlighet med förordning nr 549/2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen. I revisionsrättens särskilda rapport nr 11/2013, *Korrekt uppgifter om bruttonationalinkomst*

(BNI): en mer strukturerad och målinriktad strategi skulle göra kommissionens kontroll mer ändamålsenlig, ingick rekommendationer om hur detta arbete kunde förbättras. I kommissionens meddelande [KOM (2009) 404] om produktionsmetoden för EU-statistik: en vision för det kommande årtiondet föreslås hur statistiska produktionsprocesser kan integreras, t.ex. hur datumen för överföring av nationella räkenskapsuppgifter kan harmoniseras och införas i ett enda it-system. Eftersom BNI-uppgifter också används för andra ändamål än egna medel, anses en annan rättslig grund mer ändamålsenlig än den nuvarande rättsliga grunden. Det europeiska statistiksystemet har beslutat att koncentrera sina kommittéförfarandebefogenheter till en enda kommitté, kommittén för det europeiska statistiksystemet. Det innebär att den nuvarande BNI-kommittén bör ersättas av en formell expertgrupp.

Kommissionen presenterade sitt förslag den 23 juni 2017.

1.2 Förslagets innehåll

Förslagets uppbyggnad grundar sig på den nuvarande BNI-förordningen. Det här är de viktigaste förändringarna:

Ingressen och skälen

I syfte att understryka vikten av statistisk integritet vid sammanställning och harmonisering av BNI är den rättsliga grunden artikel 338.1 i EUF-fördraget. En hänvisning till förordning nr 223/2009 om europeisk statistik och riktlinjerna för europeisk statistik har lagts till, liksom hänvisningar till lagstiftning om egna medel.

Artikel 1: Definitioner

I denna artikel definieras BNP och BNI. Ingen väsentlig förändring. Den standard som ska användas uppdateras från ENS 95 till ENS 2010.

Artikel 2: Rapportering av uppgifter, revisioner och kvalitet

Det föreslås att uppgifterna ska rapporteras till Eurostat senast den 30 september i stället för den 22 september. Detta datum är detsamma som datumet för andra dataöverföringar av nationalräkenskaper, och skulle därmed minska uppgiftslämnarbördan för medlemsstaterna.

Artikel 3: BNI-förteckning

Anpassning till ENS 2010. På grund av längden på förfarandet för att ratificera lagstiftningen om egna medel har tidsfristen för att lämna in förteckningarna redan gått ut. I denna artikel ingår också en tidsplan för att uppdatera förteckningarna.

Artikel 4: BNI-expertgruppen

Kommissionen har föreslagit en ny struktur för ESS för att förbättra samordning och partnerskap i en tydlig pyramidstruktur inom systemet, där

ESS-kommittén är högsta strategiska organ. En aspekt av denna effektivisering är att koncentrera kommittéförfarandebefogenheterna till ESS-kommittén. ESS-kommittén gav i februari 2012 sitt stöd för denna nyordning. Det arbete som inte rör kommittéförfarandet och som nu utförs i BNI-kommittén, inklusive ett årligt yttrande om hur lämpliga de BNI-uppgifter är som medlemsstaterna lämnar varje år för egna medel, ska tas över av en ny formell expertgrupp som kommissionen ska inrätta. Största delen av de av BNI-kommitténs uppgifter som inte rör kommittéförfarandet i den nuvarande BNI-förordningen ska fastställas i ett beslut från kommissionen.

Artikel 5: Kontrollförfarande. Förtydligande av hur ENS ska tillämpas. Förbättring av sammanställningsförfarandena

Kommissionen ska även i fortsättningen ansvara för kontrollen av källorna och metoderna för BNI. Sedan ENS 2010 antogs har kommissionen också ansvaret för att förtydliga hur ENS 2010 ska tillämpas.

Artikel 6: Informationsbesök

Enligt den nuvarande BNI-förordningen får ”informationsbesök” göras, men förordningen ger ingen klarhet i vad som bör ingå i dem. Vid dessa besök kunde man undersöka antingen ”kvalitativa” (t.ex. förenlighet med ENS 2010) eller ”kvantitativa” (t.ex. direkt kontroll av beräkningarna) frågor. Europeiska revisionsrätten har rekommenderat kommissionen (Eurostat) att rikta in sig mer på de kvantitativa frågorna.

Det behövs en annan typ av informationsbesök för BNI än för övriga typer av egna medel: även om det är mer sannolikt att Eurostat besitter kunskap om ENS-metodiken är det medlemsstaterna som har praktisk erfarenhet av att tillämpa metodiken för att ta fram nationella skattningar.

Artikel 7:

ESS-kommittén ska bistå kommissionen vid antagandet av de kommittéförfarandeåtgärder som behövs för att harmonisera BNI. ESS-kommittén ersätter BNI-kommittén som upphör att existera.

Artikel 8: Rapport

Kommissionen ska rapportera till Europaparlamentet och rådet.

Artikel 9: Upphävande av gällande förordning

I och med att den nuvarande BNI-förordningen och det nuvarande BNP-direktivet upphävs måste de beslut som fattats enligt de instrumenten bibehållas.

1.3 Gällande svenska regler och förslaget effekt på dessa 2016/17:FPM108

Gällande svenska regler är lagen (2001:99) om den officiella statistiken, och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken. Förslaget väntas inte innebära någon förändring i det svenska regelverket.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Enligt kommissionen krävs inga extra budgetmedel. Förslaget beräknas inte få några konsekvenser på statsbudgeten.

Enligt kommissionen kommer förslaget vara mindre betungande för medlemsstaterna än den nuvarande situationen. Utan en övergång till ENS 2010 för egna medel skulle medlemsstaterna kunna bli tvungna att ta fram dubbla räkenskaper, en för varje standard. En synkronisering av dataöverföringen för BNI-baserade egna medel med dataöverföringen för andra ändamål som rör nationalräkenskaperna (t.ex. nationalräkenskapsaggregat och statistik över alltför hög skuldsättning och alltför stora underskott) minskar också medlemsstaternas rapporteringsbörda.

En övergång till ENS 2010 kommer att förbättra kvaliteten på de uppgifter som används för BNI-baserade egna medel.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen stöder förslaget.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Medlemsstaternas ståndpunkter är ännu inte kända.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentet har ännu inte tagit ställning till förslaget.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har remitterats till Skatteverket, Statistiska centralbyrån, Statens jordbruksverk och Tullverket. Remissvaren har ännu inte kommit in.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Rättslig grund är artikel 338.1 i fördraget om Europeiska unionens funktions-sätt. Beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Subsidiaritetsprincipen är tillämplig eftersom förslaget inte omfattas av unionens exklusiva befogenhet.

Förslaget till denna förordning utarbetades för att göra BNI-aggregatet mer jämförbart, tillförlitligt och fullständigt. BNI-uppgifter kan endast kontrolleras på EU-nivå för att fastställa bidragen till EU:s budget. Medlemsstater kan inte på egen hand i tillräcklig utsträckning uppnå målen med den föreslagna åtgärden för att säkerställa jämförbarhet, tillförlitlighet och fullständighet. Åtgärder kan vidtas på ett effektivare sätt på EU-nivå, genom en EU-rättsakt.

Unionen kan därför vidta åtgärder på detta område i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget.

Förslaget gäller insamling av BNI-uppgifter. Enligt artikel 10.1 i ENS 2010, som är en övergångsbestämmelse, ska den slutliga enhetliga ordningen för uppbörd av egna medel fortsätta att vara ENS 95 så länge rådets beslut 2007/436/EG, Euratom av den 7 juni 2007 om systemet för Europeiska gemenskapernas egna medel är i kraft. Beslut 2007/436/EG, Euratom har nu ersatts, och insamlingen av BNI-uppgifter måste därför anpassas.

De föreslagna ändringarna i förhållande till situationen enligt förordning (EG, Euratom) nr 1287/2003 består i att anpassa rapporteringen av BNI-uppgifter till ENS 2010. Ändringarna består också i att införa ESS-kommittén som relevant kommitté inom kommittéförfarandet i stället för BNI-kommittén som en del av den nya ESS-strukturen. Motivet är att förbättra samordning och partnerskap i en tydlig pyramidstruktur inom ESS, där ESS-kommittén är högsta strategiska organ. ESS-kommittén gav i februari 2012 sitt stöd för denna nyordning.

Detta går inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen i förordningen.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Förslaget kommer behandlas i rådets arbetsgrupp för statistik. Beslut kan förväntas under 2018.

- ENS 2010 – Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 549/2013 av den 21 maj 2013 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i Europeiska unionen.
- ENS 95 – Rådets förordning (EG) nr 2223/96 av den 25 juni 1996 om det europeiska national- och regionalräkenskapssystemet i gemenskapen.
- ESS – Det europeiska statistiksystemet.
- ESS-kommittén – Kommittén för det europeiska statistiksystemet.
- Kommittéförfarande ("kommittologi") avser att kommissionen måste samråda med särskilda kommittéer när den genomför EU-lagstiftning i enlighet med det uppdrag som lagts fast i respektive rättsakt. Kommittéerna består av experter från EU:s medlemsstater och möjliggör för kommissionen att föra en dialog med förvaltningarna i medlemsstaterna innan den vidtar genomförandeåtgärder samtidigt som systemet garanterar medlemsstaternas kontroll över kommissionens genomförandebefogenhet.